

BRAJHA-MARE (NAGYVASZD),
19 Ianuarie st. v.
31 Ianuarie s.

Ese în fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 3

ANUL XXII
1886

Prețul pe un an 10 fl.
Pe ¹/₂ de an 5 fl. pe ¹/₄
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Tu vrei . . .

u vrei să faci ca să te uit?
Zadarnică 'nțercare!
Căci numai mărtea imi va da
Și pace și uitare.

Dar mărtea, știi tu, e femeie,
Și când o chemi nu vine.
Iubește-me! să n'o doresc,
Și vei scăpa de mine!

Matilda Poni.

Arborele insurăciunii.

— Novelă. —

I.

Este în dumbrava orașului S. . . un arbore mare, un stejar bătrân, peste care mulți secolii trebuie să fi trecut, care multe primăveri au înverdit și multe furtuni a îndurat. Tot mai stă încă și cine știe până când va mai trăi?! Dar ori cât ar mai sta acolo, așa cred, foarte puțini tineri vor trece pelângă el fără ca să nu riadă. Este răspândită despre el faima, că cine trece pelângă el și nu-l încunjoră de trei ori, acela nu se va pute însura.

De aceea ori de câte ori vedem câte pe un tiner glumeț încunjorându-l și rugându-l să-i dea și lui o nevastă.

Mulți însă întrebă, care va fi cauza de-i dăce acestui stejar »arborele insurăciunii«, și-l încunjoră de de mulți ūneri, încât s'a săpat un fel de grăpă pelângă el de urma atător ōmeni cari fac haz din acest stejar.

În lumea acăsta, plină de misterii dumnezeiești și omenești, nu există nimic fără de scop. nu se întâmplă nimic fără de cauză. Nu cade o frunză după arbori, nu se vestețesc o flăre, fără ca să nu facă acăsta în urma unor legi naturale.

Numirile ōmenilor, lucrurile lor dar să nu aibă toate cauzele lor?! Și de ce dar îi dăce acestui arbore așa?!

Oh, își are și acăsta cauza sa!

Și ca să șcim care este acea cauză, vė voi spune următorele.

Petrecea în acel oraș în lunile de vėră un tiner, noi îl vom numi Ionel. Eră un tiner cam de vre-o 23 ani, și își terminase deja studiile, ba făcū și un an de practică prin viėtă: eră profesor într'un alt oraș, și acum petrecea aici la un unchiu al sėu.

Dela natură blând, melancholic; pelângă tôte că cine-l cunoșcea încă ca ștudent, dăcea că atunci a fost grozav de sburdalnic. Pôte atunci nu avea nici un gând, care să-l muncescă, atunci nu va fi cunoscut încă și partea amară a vieții. Acum însă din fața lui puteai ceti, că a făcut multe triste esperiențe prin lume. Eră par că cu atăți ani pré bătrân; și de unde provină acăsta, o vom intelege-o îndată, după ce vom ceti unele pasage din diarul seu.

Etă ce scrie :

»Grozavă e viėtă. Acum un an ce altmîntrelea erau tôte! . . . Acum este anul, de când cu cele mai mărte planuri, cu cele mai dulci ilusiunni părăsi școlă, imi luai adio dela amici, cu cari ani de dăle am petrecut împreună. Atunci nu șcieam, că în acel moment de câte mă despart pentru totdeuna.

Acum?! Acum șciu, căci simț povara înșelăciunilor, cari au trecut peste mine în decurgerea acestui an.

Acum vėd, că lumea nu este așa dulce, precum mi-am inchipuit-o cu un suflet de 21 ani. Vėd, că nu mīrășă tot ce se numește flăre, că amicitia, amorul în viață practică este pus în concurență de interesele particulare, și de obicei acăste din urmă es învingătore. Omul își vinde amicul, decă interesul lui așa cere, și vinde Dumneđeul, ba chiar pe el însuși!

Sunt așa de singur în lume. Amicii cu cari ștudiasem împreună, sunt răspândiți, numai D-đeu șcie pe unde. Petrecuți un an într'un oraș mare și totuș eram străin într'o lume, al cărei flu sunt și eu . . . Omenii, cari dăceau că-mi sunt amici, m'au trădat îndată ce nu s'au mai putut servi de mine la interesele lor. Numai amicii din copilărie și tinerete ne pot fi adevėrați amici; atunci ne iubim, pentru că ni-e plină inima de dragoste, er mai târđiu ne lėgă numai interesele!

Sunt așa puțini ōmeni în acăsta lume mare, cari mă iubesc. Acum sunt la unchiu. Unicul ōm, după tată și soră, față de cine simt o adevėrată iubire și care așa cred mă iubește foarte mult. Și nici că voi a me plānge contra lumii, în fine nu e tōta lumea de dragul meu făcută. . .

Timpul imi trece ca de obicei. . . Gol, căci dăce

nu am în inimă nimic ce m'ar fericii, ce m'ar scóte din gândirile de tóte zilele, apoi nu pot nici de timp să leg nici o noțiune, nici un suvenir. Și a creá în tine însuși o lume, este așa de greu, decât nu ai pe cine cuprinde în ea! . . . »

Din aceste puține rânduri vedem dar, că ce-l făcea așa retras pe tinerul nostru de lume. A avut nefericirea de a da tot peste ómeni rei, séu póte că el a fost pré simțitor, și așa i se părea viața cu mult mai aspră, decât în adevér este. Dar ceea ce-l făcea cam disgustat de viață, erá aceea, că-i lipsia din inimă amorul, fără de care în tinerețe nu putem simți adevératul farmec al vieții. . .

Dar étá ce scrie mai târziu :

»Astăzi am făcut cunoștință cu o fată de tot drăgălașă. Aurelia o chiamă. Nume frumos ca ea însași. Soră mea a invitat-o cu ea la teatru. Eram împreună în lojă. Tótă cunoștința ne-a fost din atât, că între acte vorbiam câte ceva și după teatru o petrecui acasă. De mult nu vorbișem cu fete. Nici acum nu știu despre ce am vorbit. Cred, că ceva lucru de tot obișnuit. . .

Acum este cam pe la 12 óre nóptea. Nu-mi vine somnul, stau ca sedus pe gânduri și nu știu la ce me gândesc, numai atât observ, că fórté adese ori mă trezesc cu gândul la Aurelia. . .

Nu știu de ce, dar așa trósar câte odată?! Ar fi óre cu puțință, ca așa iute să-o iubesc?! Dar nici nu o cunosc încă bine! . . . »

În alt loc, în zilele în cari nu a vedút pe Aurelia, scrie, că par că i-a fost grozav de góle acele zile.

Și în fine se inamorá de tinera fată. Asta o șcim din rândurile sale, căci étá ce scrie după câte-va zile:

Septemvrie 6.

Sunt fórté vesel. Adi mai multe óre am petrecut în giurul Aureliei. Nici indoială nu mai incapc. O iubesc. . . Asta o știu, o simțesc. Adi când am vedút-o intrând în biserică, m'a cuprins niște simțuri, pe cari nu le cunoscusem înainte de a-o cunoșce pe ea. Și séra când am vedút-o în teatru că priveșce spre un bărbat cu mult interes, par că m'a străpuns cineva cu un pumnal, așa durere simți în mine. Étá dar și jalușia, cea mai mare dovadá a iubirii mele. De aș ști că iubesc pe altul, că inima ei simțe pentru cineva, de aș muri de durere, séu aș blăstémá lumea și óra în care am cunoscut-o pe Aurelia.

Așa me tem de-a o întrebá, decât me iubesc și eu, căci eu o iubesc dela prima vedere cu cel mai ferbinte amor. . . Me tem că me va refusá, și atunci ar trebui să fug din giurul ei, și simt că atunci m'aș despărți de o lume de iubire. . . Dar așa, așa trăiesc în dulcea speranță, că póte voi câștigá simpatiele ei, trăiesc în nesigurantă dulce, dar care te consumá, te sbruțamă tot așa, ca și o durere teribilă.

Septemvrie 7.

Di de fericire, și de serbătóre!.. Adi m'am împăcat cu viața, cred în Dumnezeu, cred în fericire, căci sunt fericit: iubesc și sunt iubit! . . . Aurelia me iubescce. . .

Erá înspre amurgul sėrii. Lumea vesel se siliá spre Dumbravă. Eu pornisem de acasă fără de nici un plan. Me duc unde me vor duce piciórele, numai să scap de mine însu-mi, așa-mi diceam în mine. Să scap de un gând, ce neconteuit imi turburá sufletul!

Și prima ființă, pe care o întâlnii în cale-mi, erá Aurelia. Mergea spre Dumbravă cu o amică a ei și cu fratele aceleia. Ii salutai, și mersei mai departe. Și intru-o clipă mii și mii de gânduri imi fulgerá prin creier. Omul când iubescce este superstițios, crede

în destin: și eu așa mă gândiam acum, că sórtea mi-a trimis-o în cale pe această dină cu dulcele-i suris pe buze, care să-mi arate calea spre fericire, dicéndu-mi: iubescce-me și aibi speranță!

Me întorsei și iute după ei. Într'un târziu îi și ajunsei sub un arbore, care este tocmai în mijlocul unei căi. Inima așa imi bătea de repede, în cât în primele momente abia eram în stare să vorbesc. Eram emoționat până în suflet, vedéndu-me alături cu dulcele ánger al vieții mele.

Séra erá grandióasă. Pe cer ici colo câte un norișor, căruia lumina stelelor, cari acum resáriau, îi dádea o colóre deosebită. Vântul rece ce suflá despre munții acoperiti pe vėrf cu zăpadă după 'n pregiur, se invėluia drăgostos cu aerul mai cald, care viniá despre oraș. Linișcea erá profundă. Pasėrelele tóte erau în cuibullor, numai câte o frunză uscată făcea șgomot cáděnd prin tufiș la pământ legánându-se încet prin aer. La spatele nostru un riulet ciobotia tainic, par că un voiá a ne conturbá pe noi. Dela munte se audiá șgomotul și al clopotelor și se vedeau ca niște stele focurii apăsate de ciobani. . . Din oraș se audiá pietósa voce a ciobanului mare, care se perdeá apoi prin vėzduh. Memoria erá incántátóre. Nimic nu lipsia, ca cineva care are inimă simțitóre, să nu fie de tot fericit privind natura mărėtá. Noi ședeam pe o bancă sub arborele mare. Me vedeam față în față cu Aurelia, care pentru mine erá mai mult de cât numai o simplă muritoră, fórté erá iubirea, credința și speranța, imi erá deita tertani mele.

Nu mi-aduc aminte nici acum, cum și câte simțuri o apuceai de mână. Eram perdut de fericire. Asta știu, că i apuceai mâna, o strinsei cu o căldură, și să, privii atunci în ochii Aureliei, în acele ochi, și sóre imi vor fi pe cerul meu și o întrebai, dacă și ea me iubescce și ea cu simt, că numai prin ea m'ar sórta erá voi fi fericit.

— Atunci în veci vei fi fericit, — imi dicea ea cu o voce tremurátóre și dulce, și se lăsá atare de bine la pieptu-mi. . .

O scáldai în mii de sárutári. I sárutai cu dulcele ochii plini de foc și mângáere, obrazul ei era atât frumos, fruntea ei senină și acum simți, că tóte soferințele, care le-am rábdát în lume, prin aceste șgure momente sunt indoit resplátite: Simțiam acum ce a să dicá: amor, fericire! Doriam ca în loc de a te rog, să țină această óră o lună, nu, un an, ba o viață, să-i pot spune tot ce simțesc. Să-i spun, că viața ei a fost până acum gólá, că ea a reversat o nouă viață în mine, să-i spun, că aș blăstémá-o de a o mai înșelá, și că eu mórtea s'ar insurá acela, ca eu să nu o dela mine. . . Că decât în veci me va iubi, lea-ma va rămáne credincióasă, o voi adorá-o ca pe o deitá, voi iubi-o ca pe un Dumnezeu. Da, ca pe un Dumnezeu, căci și Ddeu mi-a dat o viață, și ea.

Nu am admirat în viața mea până acum nici o ființă, și acum în Aurelia admir tótá lumea, căci mi-e dragă viața, de când ea me iubescce. Până acum nu șceam ce este fericirea, ca mi-a deschis porțile raiului. Până acum nu șceam ce va să dicá avuție, dar dumneșesc, amor, bunătate, blándete și fericire, acum pe tóte aste le țin în brațe. . . Pân acum mi se parca așa de gólá, străină lumea, și acum par că aș pute umple tot universul cu simțurile fericitóre din pieptu-mi.

Nu mai acum ved, că lumea această este plină de trainice și mărėte lucruri, pe care numai acela le înțelege, cine iubescce. Totul s'a strámutat acum innaintea mea. . . Înțeleg șoptul lin al zefrului de sérá, el de amor vorbeșce!.. Simț cântecul duios al paserilor, ele de amor cãntá. . . Ciobotul riuletelor așa dicce, fericit este

acela, cine iubește!... Acum un fir de ierbă, pe care l'a smuls ea și se joacă cu el, e mai scump în ochii mei decât tesaurul unui banchier... O flăcăie purtată de ea la sin, e ceva sacru pentru mine.. Și dacă ar dice să me bat cu totă lumea pentru ea, nu m'aș teme. Și dacă ar dice să me lăpăde de lume, m'aș lăpăda, căci amorul ei mi-e totul, ea-mi este lumea adevărată. Cealaltă lume, dacă mi-ar lipsi ea, ar fi pentru mine numai un locaș desert. . .

Sub acel arbore maestros unde ne aședărăm, i jurai și-mi jurăcredință. Luna tocmai atunci se desvêlia dintre niște nori, unde eră ascunsă până acum. . . Nu voi uită nici odată acest solemn moment, de ce vieți de aș ave. O țineam tremurând de fericire la pieptu-mi și privindu-o în ochi, lacrimi veđui lucind în ochii ei scumpi. Nu aș fi dat aceste lacrimiore pentru tote mărăgăritarele oceanelor. Me simțeam în momentul acesta așa de avut, așa de fericit, în cât de Ddeu, de totă lumea m'aș fi lăpădat pentru acest singur minut.

Nu avuserăm inse timp să vorbim mult, căci amica ei cu frate-seu se apropiu de noi, dicându-ne să pornim spre casă... Oh, de șciseau ei, că în ce fericire scumpă ne conturbă, dör inimicii cei mai cumpliți să ne fi fost și totuși ne-ar fi lăsat în pace...

Dar ei gândiau pöte, că și noi vorbim despre concerturi, petreceri, ca ei, seu că de aceea suntem așa tăeuți, că dör nu am ave de ce vorbi... Ei nu șciau pöte încă, că sânt momente, când atăta vorbește omul, fără a grăi un cuvânt macăr, când o privire, o stringere de mână dice mai mult, de cât ar puté omul esprima prin vorbe cât de multe.

Pornirăm dar spre casă. Mergeam de braț cu Aurelia. Me simțiam acum un rege. Nu! mai mult încă: imi părea că eu stăpănesc totă lumea, și nu eră al meu mai mult, de cât incupe într'o inimă: Amorul Aureliei!... Dar mie acesta mi-e de-ajuns, ca pururea să fiu fericit. Și căutat-am eu vre-odată altceva, de cât fericirea?

Nu! . . .

(Va urmă.)

Ioan Russu.

U n e i a r t i s t e .

recum cu mâna-ți albă pe pânze, în culori,
Prinți ori-ce 'nchipuire, prinți tot ce e'n natură:
Asemenea cu ochii-ți duioși, fermecători,
Și inimile nöstre le prinți de-a ta făptură.

Dar cum sondezi modelul când vrei să-l zugrăvești,
Să-i afli taina, fața, intréga-i plăsmuire:
De ce 'ntr'a nöstre inimi nu poți ca să pri-ești,
Să veđi ce taine-ascunde, ce doruri, ce simțire?

A! de-ai puté, copilă, atuncia ai afli
Cele mai dulci dorințe de fericiri nebune,
Ce să le prinți pe pânză zadarnic te-ai cercă,
Precum și eu acuma prin graiu a ți le spune.

Căci o simțire mare, o taină grea, un dor
Adânc, nu se pot spune prin omenești cuvinte;
Cel mai sublim din daruri e-un suflet iubitor
Și numai el ghicește asemeni taine sfinte.

Dacă voești dar taine și lupte sufletești,
Modele mari, sublime: iubirea, jalea, dorul

S'arunci pe pânze, trebui, copilă, să iubești,
Căci tot cel mai măestru penel este amorul!

Iuliu I. Roșca.

F a t a p o p i i .

— Roman în 2 tomuri. —

(Urmare.)

III.

O séră în Plopi.

trăsură cu patru cai înaintă pe drumul țerii. Căii păreau a vini de departe, căci mergeau reu la vale greu la deal, erau oboșiți și nu puteau s'alerge cum doriă cocieșul, dar mai ales cei patru tineri cari ședeau în trăsură.

— Departe-i încă satul?

Și cocieșul totdeuna răspundea:

— Ba. Numai să trecem deal' acela.

Și erăș trecu jumătate de oră. Precură și dealul acela și mai vro trei, dar tot nu sosiră. Acolo aceeaș întrebare și acelaș răspuns.

În sfârșit se zări turnul unei biserici.

— Etă Plopii! — dise cocieșul cu bucurie.

Apoi întrebă:

— Câte césuri sânt?

— Sese. — raspunde unul din tineri.

— Am mânat bine, — se lăudă cocieșul. Au trecut un cés când pornirăm din Teiul-mare, care zace la cinci-deci de chilometri și etă că sosirăm.

Și 'n adevér, drumul făcând o cocitură, apărú satul, un sat frumos, în mijloc cu o biserică naltă.

Tinerii nöstri par că n' au mai fost acolo nici o dată, căci remaseră surprinși de ceea ce vedură.

— Mei Ioane, — întrebă unul de cocieș, — dar sat e acesta? Noue ni se pare un oras.

— Ba-i sat, domnule, sat românesc, — raspunde Ioan cu semeție. Satul nost, — adause el apoi.

Și vedënd că tinerii se miră, începú să spună:

— Etă colo biserica cea mare, s'a zidit în anul trecut și asta primăveră a sfîntit-o vlădica. Atunci a fost mare ospet la noi. S'a adunat multa sumedenie de ömeni. Atunci întéia oră a cântat și corul plugarilor dela noi.

— Aveți și cor?

— Cum focul să n'avem, domnule?! Că döră töte satele din giurul nost au și sântem și noi ömeni ca ömenii. Români, domnule, și nu alt ceva. Aven un invetător harnic: acela ne-a invetät; și eu-s corist.

— Pré bine, — dise alt tiner. Acuș te-om auđi cântând.

— Nu numai cântând, dar și jucând teatru, — raspunde Ioan.

— Ce fel! Jucați și teatru?

— Am mai jucat și o alta-dată. Astă érnă la Crăciun am jucat »Nunta țerănescă« acuma o să jucăm »Rusalii«, că döră sântem la Rusalii. Eu o să joc pe Tôder Buimăcilă, vornic de sat. O să vedeți ce vornicel am să fiu.

— Dar bine, vedut-ai cândva teatru?

— Ba.

— Cum ai invetät dară?

— Ușor, domnule. Điua muncim la câmp, mai cu plugul, mai cu cösa, mai cu sapa, mai cu furca: și séra ne-adunăm la școlă și invetăm carte. Vorba alui: ai carte ai parte, n'ai carte n'ai parte.

— Pré bine.

— Apoi ne aședăm în cor și cântăm. Cei mai îndemânatici învățăm a declamă și-a jucat teatru.

— Așa dară aveți școlă mare!

— Ță-o, — duse Ioan arătând cu mâna, — colo lângă biserică!

— Casa cea naltă cu două rânduri?

— Acea.

— Eu am gândit că-i cutare castel de boer.

— Așa cred toți cari vin în satul nost, că școlă asta este mai aleoleo decât altele. Când s'a zidit, unii oameni au și dis că va fi prēm mare, la ce atăta cheltuielă? Dar popa și notarășul, dimpreună cu domnul fiscareș la care ve duc acuma, nu ne-au dat pace și-au stăruit să o facem așa și am făcut-o. Ș-acuma ne pare bine, că nici nemții n'au așa școlă. Dar s'o vedeți din lăuntru! Odăi mari, luminose și curate, cu tot felul de scule d'ale școlei, prunci cu ridicata și învățatori pe ales, de-ți ride sulletul când îi vezi... Ță colo casa comunală, totă de petră; mai încolo șede părintele Miron...

— Dar casa ceea? — întrebă unul din tineri arătând o casă mare. De bună sēmă o fi cărcima.

— N'avem noi cărcimă 'n sat, — răspuse Ioan indignat. A venit mai an un jidan și-a încercat să facă una, dar nimene nu s'a dus la el și-a trebuit să-și ia catrafusele pe unde dracul și-a întecat copiii. Casa aceea este a unui plugar...

— Casa unui plugar!

— Dar mai sânt și altele multe ca și aceea. Ță colo una, aceea-i a mea.

— A dtale! — diseră tinerii cu mirare, ne mai tutuindu-l. Așa dară caii acestia...

— Sânt ai mei, și caii și trăsura.

— Care va să dică, ești om cu dare de mână.

— Nu-s chiar sărac. Sânt și eu ec' așa ca mulți în satul nost. Mai scuturat o lēcă decât alții.

Într' aceste sosiră 'n sat. Noptea se 'ngână cu ziua. Tinerii noștri vedură cu mirare, că de amēndoue părțile stradei luminau niște felinare. Șatul eră frumos, mare și curățel. Tot case de cărămiși, curți largi cu grajduri și șoprone mari. Pe stradă, trotoare pardosite de amēndoue părțile și pe lângă ele câte un șir de arbori umbroși. Piața totă pardosită și giur impregiur tot case frumoșe nalte, unele cu etagiu, cât îți eră mai drag să te uiți la ele.

Trăsura merse drept spre una din casele acelea, ai cărei locești răspândiau lumină și din care s'auziă o vesele mare. Întră repede pe pōrta deschisă și se oprī la scara 'n domn cam de cincideci de ani întimpină acolo pe tineri; eră domnul casei, avocatul Michail Cornean.

Bună sēra, domnule avocat! — îl salutară tinerii.

— Bine ați venit, fraților! — le răspuse dēnsul.

— Dōră am și întârziat? — duse unul din ei.

— Au sosit câțiva oșpeți. — duse avocatul, — dar încă nu sânt toți de față. Ță colo vi e odaia și la revedere grabnică! Damele ve așteptă cu nerăbdare.

Tinerii noștri se duseră spre ușa arētată și intrară acolo. Er domnul casei întră în salon.

Acolo se află o societate mărișoră. Dame și bărbați din localitate și din giurul acela: în deosebi inșe fete multe.

— Au venit tinerii, Mihai? — se adresă domnului o domnă cam de etate, căreia el i dicea totdeuna »nevastă mea«.

— Vinit, dragă nevastă mea, — răspuse el. Sânt toți tineri.

— Bine că ați trimis după ei, — adause o domnă din satul vecin, care avea în sală trei fete, — me temeam că vor fi puțini jucători.

— La cas de nevoie, — duse un alt domn, notarul din localitate...

— Dar fetele nu s'or prēm bucură de așa dăntuitori bētrāni, — observă soția lui.

Câteva din fete grăbiră să dea notarului satisfacțiunea, că deu ele vor jucat bucuroși și cu dl notar Rirean, care e un dăntuitor bun.

Convorbirea se intrerupse, căci afară s'auzi durăitul unei trăsuri noue. Tōte fetele săriră la ferestă să vedă cine-a venit.

— Popa Movila și nevastă sa! — duse una.

— Nu-i dăntuitor! — adause alta posomorită.

Apoi sosiau alții, tineri și bētrāni, făcēnd feliurite impresiuni, dupăcum cineva jucat sēu ba. Vini și notarul Cănepean cu soția sa; intrară și tinerii aduși dela la oraș. Atunci par că tōtă societatea se electrisă. Este un eveniment mare a vedē la sate atăția tineri dela oraș. Fiecare din ei fu primit dară cât se pōte de afabil și de odată glumele și risul înlocuiră situațiunea încordată de mai nainte. Numai decât viniră și musicanții, apoi jocul începū.

Cei mai mulți nici nu băgară de sēmă, când sosi popa Tanase cu fiica sa Rachila.

(Va urmă.)

Iosif Vulcan.

Făntasie.

— Dedicată amicului meu Vladimir Simu. —

Ela ridea și întorcēndu-se din oraș întēlni pe vērul seu, pe Stefan, care se apropiă de ea și-i propuse să facă drumul împreună.

Fericită și veselă primi, er Stefan, care se temea de ochii lumii rugă pe verișoră-sa, să apuce drumul cel mare, un vechiu drum, strimt și neumbat de când se făcuse șosēua cea nouă; pe-acolo nu erau case, nu erau oameni, cari să-i vedă, nimic de cât grānele cele înalte, cari te imbētau prin mirosul lor cāmpenesc, așa că puteau vorbi și ride în bună voe fără a fi supērați de cineva.

Plecară deci pe drumul acela și îndată ce se departară de părțile locuite de oameni, Stefan luă brațul Mariei; ea îl lăsă, și amēndoi fericiți că sânt singuri, mergeau lipiți unul de altul, stringēndu-se de mână și uitāndu-se unul în ochii celuilalt.

Picioarele lor fășiau prin erba naltă și gândurile le sburā în nori.

Cuvinte și jurăminte de amor își spuneau unul altuia. Fel de fel de proiecte ocupau gândurile lor; zidiau castele în nori, făceau poduri de aur peste oceanul cel întins și se plimbau în trāsuri impērātești, își pregătiau în fine viitorul cel mai strălucit din lume. Erău fericiți, beți de amor.

Cuvintele lui Stefan erau dulci și entusiasmate. Vorbiă cu foc și ochii îi schinteiau.

Maria fericită, îl ascultă, răpită de această voce dulce și armoniosă, și rătăcind într'o lume de gânduri mergea mereu, apēsāndu-se pe brațul lui Stefan.

Casa părintēscă se apropiă. Ei se despărțiră.

Puteai vedē că nu se mai sārută ca de obicei.

Dar Stefan strinse tare mână Mariei și cu o privire plină de amor îi duse:

»La revedere!«

Spre sēră Maria singură în odăita ei, în fața oglindii, pe când se pregătiă de bal tinera fată ridea.

Ea ridea mereu, eră fericită că trāeșce, fericită că iubeșce, fericită că este iubită și cântă:

Ah! iubesc și sânt iubită,

Me simt cea mai fericită!

Mama și gerul

E abia miezul nopții: în odăița Mariei luna aruncă ușor razele-i palide și perdelele ușore, pe care vântul le mișcă suflând prin ferestra întredeschisă, fac niște umbre fantastice pe pereții cei albi.

Aste umbre o inspăimântă: perdăua dela ferestra din stânga ia câte odată forme omenesci, formele unei tinere fețe cu părul blond și mâinile albe.

Este Ea, pe care a vădut-o mai adineuri la balul din orășel. Și cea laltă perdăua, cea dela ferestra din dreapta mai mare este Stefan... verul seu... Stefan, care a înșelat-o.

Un vânt mai aspru sullă și perdelele se ridicară, dar umbrele totuși erau pe pârte, se învârtiau una înprejurul celeilalte și se sărutau.

Vederea acestor umbre i făcea reu. Ea vedea pe Stefan, pe verul seu care o înșelase, care olăsase pentru acea femeie, care eră mai urită decât ea, dar care îl sedusese prin manierele-i de femeie rafinată.

Și ea sermana Maria, părăsise balul, cu inima sfâșiată, cu ochii în lacrimi, se întorsese acasă și fără a țice un cuvânt, intrase în odăița ei în care luna aruncă sinistrelle și palidele-i raze.

Sermana copilă, cu capul în amendouă mâinile, sdrobotă de nenorocrea, care o lovise cu atâta asprime în cecca ce avea mai scump în lume: în amorul ei, plângea, plângea, plângea amarnic.

N. Iorgulescu.

Intrebuințarea cafelei negre și abususul ei.

Cafeua este salutară sau vătămătoare sănătății? Unii, aceia cărora le place cafeua, afirmă că dēnsa salvează umanitatea; ceilalți, cărora nu le place, răspund că cafeua este cauza vedită a tuturor turburărilor noastre fisiologice și politice. În scurt, Hippocrate țice da, și Galien țice nu.

Neînțelegerea datează de mult. În 1669 ambasadorul otoman Soliman Aga introduse la modă cafeua în Paris. În cele din urmă Orientalii fură imitați și se începă întrebuințarea cafelei și în provincie. Medicii începură să proteste, dar ei nu făcără nimic. D-na de Sévigné, într'un moment de rea dispoziție, declară că moda cafelei va trece în curând. Dar cineva nu este nici odată profet în țera lui. Cafeua și cafenelele merg și mai bine încă în 1886.

Ați, mai mult de cat ori când, cafeua are în același timp partisanii ei, precum și detractorii ei: dar este cert însă că, de o jumătate de secol, numărul detractorilor se micșorează foarte mult, pe când numărul partizanilor creșce din zi în zi. S'a profitat de acesta pentru a se esplică într'un mod original, pentru ce nașcerile merg neîncetat descrescând în Francia. Pretutinde ni sunt teoretici.

Adevărul asupra virtuților cafelei pare a fi ca totdeauna între opiniunile extreme. Ea are și partea ei bună și partea ei rea. Totul consistă în a șci să o întrebuințăm. Anca la 1705, un higienist de pe acele vremuri, Ludovig Lemery, țicea foarte bine:

Cafeua întăreșce stomacul și creerii, grăbeșce digestia; ușurează durerile de cap; distruge efectele ce pot produce vaporii de vin și ale altor bēuturi spirtose; ea este bună contra diareelor și câte odată este și purgativă; ea redă memoria și imaginația, pe când întrebuințarea ei peste măsură slăbeșce corpul foarte mult, împedică de ordinar de a dormi, epuizează forțele și produce mai multe de asemenea inconveniente.

Lucrările fiziologiștilor n'au modificat într'un mod simțitor vechile observațiuni ale d-lui Lemery, cari au ramas esacte în trāsurile lor esențiale.

Cafeua luată într'o dosă foarte mică pare în general a nu exercită decât o influență salutară, ea este un stimulent precios; luată în dosă mare, ea este de sigur vătămătoare,

Cu toate acestea, opiniunea vulgară se înșelă asupra modului de acțiune al cafelei. Se crede de obicei, chiar printre unii medici, că cafeua nu lucrăză asupra economiei de cât prin cafeina ce ea conține; se laudă proprietățile cafeinei și fiecare-și inchipueșce că bēnd multă cafea se absorbe multă cafeină. Aceia-și fac iluziune. Cafeina este întrebuințată pe dinăuntru, câte-o dată în injecțiuni hipodermice sub formă de săruri — arseniat, bromur, bromhydrad, citrat, lactate, malate — contra migrenei, nevralgiilor, frigurilor intermitente, etc. Dar cafeua și cafeina sunt doue lucruri.

O cēsă de cafea prăjită ordinar cātăreșce 16 grame; ea nu conține de loc mai mult de 0 gr. 10 până la 0 gr. 12 de cafeină. Și ați este probat că cafeina nu lucrăză terapeuticēșce decât în dose mult mai mari. Dl dr. Dujardin-Beaumont a injectat în vena jugulară a unui iepure de casă, de o parte o infuziune de cafea conținând 0 gr. 05 de cafeină, și, pe d'altă parte, o injecție de gr. 05 de cafeină.

Iepurii cu infuziunea de cafea au murit foarte repede; ăr celor cu cafeină nu li s'a întâmplat nici un accident. Restul din infuziunea de cafea, neconținând nici urmă de cafeină, produse la aceleași animale, în injecție între vine, convulsiiuni, dispepsie. Așadar nu cafeina produce rău.

Infuziunea obiemiună a cafelei prăjite cuprinde, în afară de cafeină, săruri minerale, oliuri esențiale și apă caldă. Sărurile nu pot fi acusate că produc accidente. Este adevărat că după cercetările făcute de Kemmerich Aubert, Dehu, etc. sărurile de potasă activăză circulația, măreșce energia bătăilor inimii și fac să creșcă presiunea sângelui. Dar pentru această trebuie niște doze prē mari. În dosă de 1 gram și chiar 1 gr. 5 pe zi fosfatul de potasă în particular este unul din reconstituanții cei mai activi și mai inofensivi pe cari i posedă terapeutică; și în cafea există fosfat de potasă în poportii infinitesimale. Trebuie dar să aruncăm simptomele observate asupra oleurilor esențiale ale infuziunii de cafea.

Sub influența prăjitului, cafeua perde o parte din cafeina sa și din taninul ei și se formēză un oliu esențial cafeniu, cafeona, principiu aromatic foarte subtil, foarte volatil și foarte toxic pentru unele persoane. Acestă cafeină produce la unele persoane nevropatice acele accidente de intoxicare acută cunoscutē sub numele de cafeism. O mică cēsă de cafea neagră causează palpitații, melancolie, face ca respirația să devină grea, produce intermitențe ale inimii, cari pot să mērgă până a provocă crise analoge cu acelea ale anginei de pept. Apoi, foarte adesea ori, vin ametelele, urechile încep a țiuu foarte tare, vederea se turbură, după acestea urmēză insomnia, alucinațiile, tremurătura membrilor, furnicăriia extremităților picioarelor și mânilor, delirul, etc.

Acțiunea cafelei este aceea a tuturor oliurilor esențiale; ea nu pune de loc indoiială de la cercetările d-lui Méplain.

Din ceea ce precede, rezultă într'un mod vedit că infuziunea cafelei nu lucrăză, după cum fără cuvânt se repetă, prin acțiunea cafeinei ce conține, că nu trebuie să se confunde cafeua cu cafeina și că infuziunea are acțiune mai cu semă prin cafeona care se desvoltă în timpul când se prăjeșce cafeua. Într'un cuvânt, cafeua este mai curând cafeonă decât cafeină.

Stabilindu-se acesta, ori-cine are drept să întrebe decă absorțiunea repetată a cafelei n'ar fi de natură a produce accidente lente și trecute neobservate până acum,

Licorile cari conțin oliuri esențiale, luate în doze repetate, precum absintul, de exemplu, produc în cele din urmă o intoxicație care se poate ușor recunoaște. Pentru ce cafeaua, care conține de asemenea un oliu esențial, n'ar produce în cele din urmă orecari accidente; pentru ce în fine alături cu cafeismul acut, de care am vorbit mai sus, n'ar există un cafeism cronic?

Acosta de sigur a și căutat să afle dl doctor Guelliot, din Reims. D-sa susține că, absorbită în cantitate moderată, dar în doze repetate zilnic, cafeaua sfârșește prin a produce la persoane cari sunt predispușe la această fenomenă analogă cu acelea ale alcoolismului cronic. Etă dar că desbaterea reîncepe sub pēna unui observator autorizat. Tabloul pe care doctorul Guelliot face despre individui atinși de cafeism cronic, este din cele mai puțin seducătoare. Ei sânt palizi, cu figura slabă și prea trecută pentru vârsta lor. Au ochii strălucitori, vioi și cu pupila dilatăta; le tremară limba, buzele, mușchii părții inferioare a figurei, etc. Apoi se observă la densii dispepsie, nevralgii, convulsii histeriforme, etc.

Observațiunile d-lui Guelliot sânt în număr de 27. Bolnavii observați luau 3 până la 4 cești de cafea pe zi: acesta este deja prē mult.

Drept vorbind, nu credem că se poate conchide ceva din cercetările făcute de dr. Guelliot. Ce însemnăză 27 persoane din numărul imens de oameni cari bēu cafea? Și apoi cari erau antecedentele bolnavilor, ce vicietă duceau ei? De sigur partizanii cafelei vor răspunde:

— Și noi bem cafea de o jumătate de secol și cu toate acestea nu simțim nimic!

Ori cum ar fi, se poate ca dl Guelliot să aibă dreptate și ca cafeaua să facă rău unor temperamente. Inventând cafeismul cronic, care se poate prē bine să nu fie o simplă hipotesă, el a atras atențiunea medicilor asupra acestui punct și din acesta nu i se poate face un cap de acuză. În definitiv observațiunea repetată a cafeonei n'are nimic care să potă face bine. Precum cineva trebuie să nu facă us zilnic de bēuturi alcoolice, de asemenea ar fi prudent pentru unele persoane să studieze puțin asupra lor înșile ceea ce poate produce ingestiunea repetată și zilnică a cescei cu cafea.

Cu toate acestea, pentru a conchide, fără a ne crea inamicii, nici printre partizanii, nici printre detractorii cafelei, vom repetă:

— Usați, dar nu abusați: cu cafeaua este întocmai ca și cu tutunul, și mai cu sēmă ca și cu bēuturile spirtose.

V. N.

Doine și hore populare.

— Din giurul Năsăudului. —

VII.

De-ar fi lună de cu sēră.
Duce-m'as ș aș vini ēră;
D'asă nu-i până târziu,
M'as duce, nu pot să viu.

VIII.

Cocoș negru cântă 'n cruce.
Scolă lele, că m'oiu duce,
Că ne-apucă ziua dulce,
Și pe mine și pe tine,
Și ne-a face de rușine.

IX.

Când eram în vremea mea,
Fete hīde nu-mi plăcea;

Dar' acum, sērăc de mine,
Și de hīde-mi pare bine.

X.

Mersei sēra pe uliță,
Vēdui pe mândra'n portiță.
Albă ca o lebediță;
Eu am ris, dar'ea n'a ris,
Inima mi s'a aprins,
Eu rideam, ea nu ridea.
Inima mi s'aprindea.

XI.

Nevestă cu ochi căprui.
Ce tot plângi, nu te mângâi?
— De ț-iurit bărbatul,
Ia-l de briu
Și-l du în riu,
Și te plăcă
Și-l innecă,
Că ț-a fi lumea mai dragă!

XII.

Cucule cu pene rari,
Mândru cânti la pēcurari,
Și'n casarme la gendari.
Cucule cu pene scurte,
Mândru cânti vēra pe munte,
Și'n casarme la regute.
Vino cântă și la mine,
Că te-oiu ține fōrte bine:
Cu colac în lapte dulce,
Dōr' la munte nu ți duce.
Tot cu turte și cu vin,
Să nu ne mai despărțim.

Culesc de

Iuliu Bugnariu.

Mama și gerul.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 29. —

Crivēțul urlă cumplit, zārada troenită acopere pământul cu giulgiu de mōrte, gerul e mare, erna e 'n totă puterea ei.

Nimene nu umblă pe afară. Șosēua e pustie. Ori cine își amână călătoria pe timpuri mai bune, când aerul se va mai încălzi și drumul va fi mai practicabil.

Numai o ființă este, care nu cunoaște pedecă, pe ea n'o oprește nici crivēțul, nici gerul, nici tempestatea cea mai grozavă. Acesta e mama.

Copilul ei, unicul băiat, singura ei mângăcre după mōrtea bărbatului, s'a bolnăvit. În sat nu este medic și nu poate s'aducă din satul vecin, căci nu se găsește nime cine să-i dea căruța și caii în timp așa greu. Dar ea nu poate aștepta, copilul ei până mâne dōră va și muri, ea trebuie să-l ducă încă astăzi la doctor.

Uită gerul, uită primejdia, uită tot în lume și n'are alt gând, decât să dea ajutor cât mai curēnd copilului ei.

Îl înfășură cu grige mare, îl pune la sin să-l țină tot cald, se 'nvēlue în o mantă ce are și pornește și merge în ger. . . În giurul ei lemnele pocnesc de frig, dar ea nu simte nimic: vēntul șueră grozav, dar ea nu-l aude; lupii urlă 'n depărtare, dar ea nu se teme. . . Are un talisman: iubirea!

Nu este în lume putere mare ca iubirea mamei.

I. V.

SALON.

Cronică de Geneva.

(Mișcarea literară, conferințele, științele, teatrul, muzica.)

În această cronică nu voi vorbi nimic de frumoasa pozițiune a Genevei, nici de poezia ei lac, rezervându-mi o așa plăcută sarcină pe altă dată. Voi scrie numai în puține cuvinte, activitatea intelectuală ce predomină aici și care m'a interesat până la orecare punct. Deci acestei activități sunt consacrate rândurile de față.

Dacă cineva s'ar orienta numai după valoarea uzajelor, a revistelor și a conferințelor: ar crede că literatura e într-o stare de stagnațiune completă; însă, dacă ar observa aptitudinea spiritelor pentru literatură, ar constata că cunoștințele literare nu lipsesc; dar presiunea acestor cunoștințe nu există și deci mișcarea literară e slabă.

Până acum câteva luni, în Geneva nu apărea nici o revistă literară. Abia în octombrie, câțiva tineri, dintre cari unii talentați, scot la iveală »La Revue de Genève«, ce apare și astăzi. Deci în Geneva există numai o singură revistă literară; dar, din nenorocire, espusă în sferele publicului și a colaboratorilor, o putem clasifica epe linia a doua.

Ceea ce m'a impresionat mai mult, sunt felul conferințelor, bine înțelese, literare, destul de numeroase, chiar pre numeroase. Din mulțimea conferințelor, ce am ascultat în asta erună, exceptând câteva, între cari mai cu samă a dlui Varentz asupra »Statului vechiu și nou«, celelalte au fost de-o inferioritate regretabilă. Voi explica acesta cu ajutorul unui singur exemplu.

Un domn, al cărui nume îmi scapă din memorie, anunță că va trata într-o conferință despre »Curtea Franciei și a societății franceze în epoca Renașterii și a Reformei«. E drept că, de multe ori, aparențele înșelă; la un titlu așa de magistral îmi făceam iluzii; dar asupra iluziilor s'a scoborit velul negru al amăgirii. În loc să ascult ceva despre starea socială, în epoca Renașterii și a Reformei în Franța, ascult, spre marea mea mirare, cum, în această epocă, se îmbrăcau regii, ce fel de figură aveau, care era cavalerismul și galanteriile la curțile regale, scenele amorose, cavalcadele, scrisorile parfumate etc. etc. Ast-fel că ascultând o asemenea conferință, și s'ar pară că citești pe Svetoniu; dar în caltea Svetoniu pe lângă nenumăratele anecdote și fapte de nici o importanță asupra cesarilor, tratăză decât nu cu destulă amănunțime: însă cu o precisiune ireproșabilă și fapte de acele cari ar interesa pe cetitorul nu pre doritor de anecdote.

Eu nu me duc la o conferință să ascult lucruri de acele pe cari le-aș putea citi, în ore de repaos, în locul unui roman. Me duc la o conferință să învăț ceva, să profit, ascultând cu atenție serișoase asupra cutărui s'eu cutărui subiect, însă, perd zadarnic o oră, cu totă mila ce am și ostenela conferințarului, n'am să vin să-l mai ascult.

O idee nenorocită, pe care o au mulți din acei ce se ocupă cu istoria, e că nu se ocupă cu chestiunile vitale, cari formeză baza adevăratei istorii; ei ei se mărginesc în citirea și învățarea pe de-a rostul a faptelor de-o importanță mai mult de cât minimă.

• Așa, dacă cineva voinde să-mi vorbească despre epoca vre unui monarc, mi-ar face numai biografia aceluia monarc și nu mi-ar spune nimic despre starea socială, starea intelectuală, gradul de moralitate s'eu de deca-

dență a poporului, din epoca monarcului a cărui viață o știe pe degete, acel cineva, ascundându-se sub masca istoriei, nu mi-a spus nimic care-ar putea intra în domeniul adevăratei istorii.

Cred că acest singur exemplu e de ajuns pentru a da o idee despre felul unora din conferințele de aici.

Dacă mișcarea literară e slabă, în schimb se desfășură cu o activitate neobosită, și vrednică de laudă, o mișcare științifică, care atrage străini, din toate părțile, unii să-și îmbogățesc, alții să capete cunoștințele științifice, destul de înfloritoare în Geneva.

În această stagiune în Geneva nu e decât o trupă de opere-comice și operete. Trupa e destul de bună; dar direcțiunea, repetind pre adese-ori aceleași piese, face, ca publicul să nu umple totdeauna frumoasa sală a Teatrului nou construit și a cărui interior e un model perfect, însă în mic, al teatrului »Grand-Opera« din Paris.

»Le Barbier de Séville« »Faust« și »Manon« sunt piesele în care se disting, mai cu samă, d-na Julia Pottel și d-nii Delaquerrière, tenor, David, bariton și Schindt bas.

Orchestra, dirijată cu multă abilitate, de d-nul Bergalonne, merită elogiurile, ce aproape zilnic apar în ziarele locale.

Mișcarea musicală e destul de activă. Pe lângă concertele, ce se dau în fie-care duminică, în marea sală »Bastion« de muzica militară, cu concursul altor societăți musicale. — Geneva are fericirea de a fi dese ori vizitată de artiști, cu o valoare musicală necontestată. Ast-fel în octombrie dnul Haufflack, violonist parisiian, a dat câteva concerte în sala »Amicilor instrucțiunii« cari au smuls elogiuri și aplauze meritate.

În noiembrie arcușul lui Sarassate a produs o impresie nespusă și o suveniră neștersă într'un public cunoscător de muzică.

Într-o altă cronică voi vorbi mai mult despre mișcarea artistică și musicală din Geneva. Voi vorbi asemenea despre o interesantă conferință a dlui Mathias Morhardt, secretar și colaborator la »Revista Contemporană« din Paris.

Bon Georno.

Serisori din Bucovina.

(La încheierea anului trecut și o privire în anul viitor.)

Cernăuți 25. ianuarie.

Suntem la începutul anului 1886, pe care mulți l'au inaugurat cu petrecei, serate dansante, la cari jurnaliștii români se invitaseră s'eu nu, după cum e orizontul literar al arangiatorilor: era alții mai tineri, după datina strămoșească, umblând cu buhaiul în ajunul anului nou pe la ferestile Românilor și Românașelor din Cernăuți, Suceva, etc. și comunele sătene, recitând versuri de urări, ale căror strofe se sfârșiau cu un: »mănați feciori, hai! hai!« și la ce răspundeau forte puternic buhaiul și pocnitorile biciului. Ne primblam atunci prin stradele orașului și mai la tot al 20-lea paș auđiam gratulările aste. Nevrând se străpunea primblătorul în viața câmpănească și fel de deșteptări națiunale-române preocupau meditația omului. Și la »Jordan« erăși alta serbare națiunală, ce mișcă mai pe tot creștinul a se adună lângă fântâna turcească, unde sfinția mitropolitul împreună cu toți demnitarii sei-apa. Fântâna astă e situată într-o gâră și pe cotele deluțurilor se postase

tai tot Cernăuțul, unde băeții în sburdalnicia lor se rostogoliau pe judanașii tineri, la ce se aușia necontentit câte un ris din partea publicului, fără ca să se pōtă dice, că ei o-ar face din reutate.

Petregerile acestea le stingheri mōrtea secretariului judecătōresc i. p. Leon Ciupercovici, unul dintre infintātōri societății pentru literatura și cultura română în Bucovina. Chiar la 12 ore la 31 dec. nōptea, când se sfērsia anul trecut, murise acest brav Român. Nainte cu 20 de ani eră cu totul altfel cu noi Romānii în Cernăuți. Se ațiau numai cātiva amploeti romāni, cātiva invēțatori stabiliți în Cernăuți. Acești puțini, cu aristocrația nobilă română în frunte, condusă de bolnavul Arune Pumnul, au infintat societatea română, care e centrul Romānimei bucovinene. Unul dintre acești cētitori a fost și reposatul Leo Ciupercovici. Multe necasuri și prigoniri vinira peste capul lui, dela străini, până ce în urmă îl aruncară la tribunalul din Stanislaw în Galitīa, departe de țera și nația sa. Mulți plāns-au la mōrmenīul lui, căci aci se stinse una din puterile active romāne din trecut.

Și când stām și privim la manifestările pentru anul nou, nevrēnd ne reduce gândul la situația română din anul trecut în Bucovina. De prosperarea literaturii romāne puțin ce am dice. Noi n'am scris nimic și decă va dispere subsemnatul, nici n'o să scie gazetele romāne din alte locuri, că există Romāni în țera. Progres deci forte mare, căci nici n'am adus să avem măcar o fōe română și cum e dispoziția momentană în țera, nici nu-i a se cugetă la o gazetă română în curēnd. N'avem necesitate de foi și mincinoșii de gazetari n'au ce căutā pela noi. De aceea stīma cea mare pentru jurnaliștii romāni și de aceea āncă nu s'a incumētat măcar un aranțator să gāndescă la jurnaliștii romāni. Ei sūnt mincinoși și modestia nōstră nici nu ertă ca să scie tot omul ce facem. Cu gazetele stām deci fōrte bine. Când e sfadă mare, sēu vine o alegere, atunci se umple de odată gazetele romāne din Ungaria căci în Romānia n'au trecere din cauza orizontului celui mare etnic de dincolo, de articole criticātōre contră celuiia și aceluia. După ațgeri incētă și corespondințele bucovinene. Nevrēnd imi vinise aci în minte vorba cea din urmă a murindului patriot romān, mitropolitul baron Șaguna: »Romānilor, numai nu vē sfāditi!»

De opuri puțin putem relată. N'a apărut în tot anul nici un op romānesc. Academicul nostru profesorul Iōn Șbiera a edat o carte voluminosă de mare interes istoric »Codicele Voronețian«, la care a lucrat peste 9 luni; ceialalți Romāni n'au lucrat nimic. Unii se escusă decomun, că n'au public, căci nimenea nu cumpēră cărți romāneșci. De aceea tinerii scriitorii recură a scrie elabōratele lor în foi romāne din alte țeri. Istoricul bucovinencul dl dr. Dimitrie Onciul a scris un studiu interesant istoric asupra cărții dlui Xenopol: »Teoria lui Rössler« în »Convorbiri literare.«

În artă am fost mai fericiți! Se intēmplase în anul trecut, ce āncă nu se intēmplase candva în Bucovina. Mai tōte somitațile artistice romāne au debutat în Cernăuți. Pe scena modestă a Bucovinei am vețut pe dōmna Aristița Manolescu, dōșorele Agata Bārsescu și Carlotta Leria. La debutul dōșorei Agata Bārsescu huiă tot Cernăuțul, eră la cele doue se desfētau numai Romānii. Se gāndia că Cernăuțul aștēptă un viitor renumit artistic. Dară în urmă se alese, că dōmna Adelina Patti nici n'a vrut să scie nimic de Cernăuți și domnul Mierzwinski nu-și ținne promisiia dată de a concertă în Cernăuți. Desamāgire totală! Dară eră sa'utar, căci în urmă eră a se teme pentru ori ce mișcare artistică în țera, că cine nu cātă ca Patti și Leria și cine nu jōcă ca Bārsescu și Manolescu, n'are ce sperā la un public fie și

de 20 de persōne. În chestia societăților trebue a amin-ti infintarea societății politice romāne »Concordia«.

În privința socială nu e mult de đis. Stām cum am stat nainte. Se vorbește în societăți romāne și germaneșce și adese se sfērsēșce conversația și în limba ru-sēșcă sēu polōnă. Multe cāsătorii s'au serbat în țera și mai ales teologii erau cei mai insulfēțiți parțisanii ai Himeneului. Ei nu aleg mult, ca alții, îi veđi sosind la mēdăđi la părintii domnișōrelor și la calea șed deja ca logodiți. Din civilisții romāni nici nu s'a insurat măcar unul anul trecut. Petregeri se arangeză adese în țera, unde lăutarii, remāșile ale muzicii naționale moldōvene de odinōră, cātă cu duioșia.

Și așă am fi ajuns la finea anului 1885 și sūntem la începutul anului 1886. Sūntem în carnaval. Multe dulcēți ne aștēptă. Puține baluri s'au indicat publicului bucovinenc. Locul prim ocupă balul »Junimeii« care va ave loc intră 4 Faur. Invitările deja s'au trimis. Comitetul s'a anunțat în nr. trecut al »Familiei.«

Societatea pentru literatura și cultura română în Bucovina va ține și în anul acesta un ciclu de prele-geri publice gratuite, ce le va deschide subscrisul prin »Anticități din Bucovina.« Dl dr. Dimitrie Onciul va prelege despre »nunțile la Romāni.« Dl Eugeniu Meședer despre diletantismul în artă, Dimitrie Socolean despre invēțământul la Romāni și Greci; dl prof. Iōn Bumbac despre A. Pumnul; apoi vor mai celi dnii Calistrat Coca, Siminiovici Dionisiu și Droglī. Romānii vor veni să asculte, căci nu cōstă nimic și prelegătorii s'or muncē indestul cu elaborarea lor. Damele romāne ne-or incu-rajă prin prezența lor și domnii prin criticile lor severe. Interesul pentru literatura română s'a mai tot estinde în țera.

Dionisiu O. Olinescu.

B o n b ó n e.

La club:

— Pentru că ai dorința să te cāsătorești, de ce nu ieși de soție pe încāntātōrea Margareta, amica sōrei d-tale? Este un ānger...

— Ai dreptate, dar prē se vāpșeșce...

— Aide de! dar spune-mi te rog cu mână pe con-sciența, ai vețut vr'odată vr'un ānger care să nu fie vāpșit?...

Unui bărbat cāsătorit pentru a doua oră i părea în tot-dēuna reu de soția dintēiu care murise.

— Ah! dragă, i đise soția cu care se cāsătorise pentru a doua oră, — îți jur că nimenui nu-i pare mai mult reu de dēnsa ca mie.

— Cum! N... se cāsătoreșce?

— Da, amicul meu, cu mica Z...

— Ce fel! Este... atāt de urit!

— Dar, piciorul ei este atāt de frumos!...

— Atunci, pentru piciorul ei... i-a cerut mână.

La spitalul militar:

— Unde te simți că-ți este reu?

— La regiment, dle maior.

Literatură și arte.

Sciri literare și artistice. Dl Dionisiu O. Olinescu este însărcinat de cătră »Academie des inscriptions et belle-lettres« din Paris cu descrierea archeologică a Bucovinei. — Dl T. Stelian, doctor în drept dela fa-

cullatea din Paris și profesor de dreptul comercial la Iași, a obținut la Paris premiul de 3000 fr. cu cel mai bun memoriu asupra cesliunii »Legislațiunea falimentelor«, premiu publicat de Uniunea bancherilor din Franca. *▲ Dl. Georgescu*, simpaticul sculptor din București, a fost însărcinat de a face, după natură, busturile regelui și reginei României; aceste busturi sunt destinate școlii militare de acolo.

O fôie juridică. »Luminatoriul« din Timișoara anunță, că criza și calamitatea economică îl împedecă să pôta eși de trei ori pe săptămână, după cum anunțase, deci va apăre și deacuma înainte de două ori. În loc de al treile număr inse va scôte, de două ori pe lună, ca complement, o fôie juridică sub titlul »Advocatul popular«, care se va pute abonă și separat. Prețul pentru abonații »Luminatoriului« pe an va fi 2 fl.; pentru alții 4 fl.; singur »Luminatoriul« pe un an 8 fl.

Manual de stupărit. Dl Ioan Costin, preot gr. c. în Baia-mare, vedând că pe terenul stupăritului poporul român are trebuință de un manual corespunzător, a compus un astfel de manual; după ce a studiat unele metode recunoscute ca bune și chiar premiate. Acesta lucrare se va pune sub tipar în curând și va sta din 7—9 côle tipărite în format octav, cu 30—34 figuri intercalate în text. Prețul de abonament este 60 cr., pentru România 1 leu 50 bani. A se trimite la autorul cel mult până la 15 faur.

Bustul poetului Gr. Alecsandrescu. făcut din inițiativa societății »Revista Literară« și executat de sculptorul G. I. Johnay, absolvent al școlii de Bele-Arte din București, se află espus la vitrina magazinului Geibauer, din calca Victoriei. O copie după acest bust, în brăcotă, va fi depusă în foierul Teatrului Național, alături cu bustul poetului Bolintineanu, făcut acum câțiva ani tot de această societate.

Cuvântări bisericesci. scrise de Ioan Papiu, preot de diecesa Gherlei etc., tomul III, a eșil a Gherla, cu literile tipografiei diecesane. Prețul: 1 fl. 50 cr.

Broșură. *Precepte evanghelice.* Sub acest titlu a apărut la București o frumoasă broșură, datorită mitropolitului primat. Acesta lucrare a fost dediată regelui Carol I.

Teatru și muzică.

Sciri teatrale și musicale. *Artista Teodorini*, care acuma cântă cu mare succes în Barcelona, va vini în România prin marte și ar voi să cânte la Teatru, decă i s'ar da pe fiecare seră 3000 de franci; se dice inse, că direcțiunea Teatrului Național a respuns, că nu pôte plăti acesta sumă. Coțrar cu șcirea acesta publicată de »Voința Națională«, diarul »Românul« comunică din sorginte autorisată, că artista a primit să cânte în Marte în București și că combinațiunea ce i s'a oferit de direcțiunea provizoria, satisfăcând interesele societății dramatice mai bine de cât combinațiunea cu impresariul dnei Patti, va multăni și pe artistă. *✗ Violinistul Micher* s'a dus din București la Bêrlad spre a da acolo un concert sub patronajul princesei Elena Bilcescu.

Teatrul Național din București. »Epoca« scrie: În fine lumea s'a potolit. Adelina Patti a plecat și Teatrul a cădut ér în sturea cea proslă de mai nainte. Un singur lucru putea să-l mai scape, dșora Leria. Cu tôte că toți actorii au trimis privighetorei noastre o petiție rugând-o să revie ca să scape scena din agonie. Direcțiunea n'a voit, ba chiar i-a refusat sala pënd u a da o reprezentație de adio, dșora Leria vënd chiar să plătescă o mie cincisute franci. »Boccaccio« și »Studentul Cersetor« sunt singurile operete cari țin alșele totă săptămâna. Sala e golă și actorii în curând vor muri de fôme, fon-

durile fiind de tot sleite.« Dl Gion își incheie cronica teatrală în »Românul« sperând »într'un viitor mai fericite, mai estetic, mai artistic.« Dar bine, ce este cauza că Teatrul Național a cădut în stagiunea acesta atât de grozav? Stăruit-a direcțiunea ca să atragă lumea? Jucatu-s'au piese noue, datu-s'au ocaziune actorilor ca să presinte figuri noue, încuragiatu-s'au puținii noștri autori? Nimic din tôte acestea? S'au montat cu mari cheltueli niște traduceri, cari nici în limbile originale nu mai fac parale. Dintre piesele originale abiă s'a jucat în a patra lună una, »Martial«, a dlui V. A. Urechia; »Pigmalion« a dlui Bengescu încă nici nu s'a pus în studiu, încât autorul a trebuit să vie cu amenințarea că o va retrage: altele stau ascunse în cartônele direcțiunii: este doră și de aceea care încă nici n'a fost ctită de comitet. Așă se conduce Teatrul Național din București; nu este dar mirare, că a cădut cu atâtă rușine. Decă nu muncești, decă nu probezi că ești vrednic de spriginire, n'ai cuvinte să te plangi. Nu publicul e de vină, ci cei ce conduc acel Teatru; când Teatrul a dat probe de progres, publicul l'a spriginit, dar când a vedut că i se presintă secaturi și lucruri prost înfășoșate, ș-a întors spatel. All sistem și alți ômeni în frunte. Numai acesta schimbare mai pôte să aducă mântuintă. Aflăm toemai acuma, că dl Gr. Cantacuzen la sfêrsitul lui faur rentorcându-se din străinătate va relua direcțiunea. Dilele trecute s'au jucat: drama »Despot-vodă« de Alecsandri, lume puțină; apoi după paușă de patru zile, sâmbătă pentru prima oră opereta »Măscotală«, musica de Audran, libretul tradus de dl Bengescu; duminică și luni s'a repetat aceeaș operetă.

Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoș în ziua de Boboteză a ținut prima petrecere musicală-socială în localitățile otelului »Concordia«, proprietate a comunității bisericesci gr. or. române. Corul, de și a perdut multe din vocile de odinioară, a executat escelent piesele. Programa a fost următoarea: 1. »Hora Sinaieia« de Ventura esec. de corul bărbătesc. 2. »Cântări italiene« esec. de corul micșt. 3. »Cu roșela măi deșteptat« solo esec. de dnul Demetriu Florescu. 4. »Cucuruz« de Humpel esec. de corul bărbătesc. 5. a) »In vesela pădure« b) »Prin munți bate vântul« c) »Porniți porniți« esec. de corul micșt. Apoi început dansul cu Lugoșana și cu alte dansuri naționale. În frumoșă cunună de dame în costum național au apărut dnele: Cornelia Brediceanu, Popoșiu și Helena Zaharie, apoi dșorele: Emilia Bordan, Iulia Curescu și Maria Stănescu. În toalete de bal, dnele: Rădulescu, Maior, Ecaterina Stoian, Martinescu, S. B. Popovici, Nedelcu, Ianculescu, Pavel, Brancovici, apoi dșorele: Rădulescu, Martinescu, Peșlean, Cobilaș, Pavel, Nedelcu, Florescu, Condali, Tuculie, Peștian, Brancoviciu, Barbu, Jivi, Bordan, Martinescu ș. a.

Reprezentațiunea teatrală din Sibiu, anunțată și de noi în nr. trecut, a reușit bine. În piesa »Zăpăciții« dra Ermina Herbay a încântat pe toți; dl Samulea a jucat natural și discret, asemenea și dnii Oniți și Aiser au jucat bine. În »Sfêdrelul Draconului« dl Vighiliu Oniți a stors aplause bine meritate, dra Elena Russu fost fôrte bine, asemenea și dra Aurelia Mihu; dnii Aiser, T. Tordășan, P. Oprîșă, Isaia Popa și V. Gănulea au produs multe momente vesele.

Tinerii meseriași români din Sêcele vorda în 18 (30) Ianuarie, în otelul internațional din Cernat, o serată declamatorică musicală, în cărei venit e destinat pentru ajutorarea și spriginirea învêțaceilor români. Programa: 1. »Cuvânt de deschidere«, ținut de V. Domșa, preot. 2. »La România«, chor de bărbați. 3. »Odă ostașilor români«, poezie de V. Alecsandri, declamată de Condor Lascăr. 4. »Cântecul Haiducului«, cântat solo cu accom-

paniare de N. Băzarea. 5. »Mama Angheluşa«, cântonetă, reprezentată prin X. X. 6. »Tudor Vladimire cu«, duet cu acompaniament. 7. »Sergentul« poezie de V. Alecsandri, declamată de Constantin Decusară. 8. »Latina gintă«, chor de bărbați. Înainte de pauza din mijlocul nopții, 13 tineri vor executa »Călusarul« și »Bătuta.«

Corul vocal din St. Mihaiu, comună rurală în Bănal, a dat în duminică trecută un concert în sala ospităriei de acolo cu programa următoare: 1. Marchetti: »Cântul gîntei Latine«, poezie de V. Alecsandri. 2. A. Flechtenmacher: »Simptome de Amortire«, poezie de G. Sion. 3. »Timpul prezintă«, poezie de V. Alecsandri, declamată de Petru Vasiliu. 4. Renn: »Marseillaise«, cu text român, quartet. 5. Abt: »A serei oră bate«, 6. »Cătră Poporul Român«, poezie de Iosif Vulcan, declamată de Mihai Hora. 7. G. Ventura: »Hora Sinaic«, 8. V. Humpel: »Himnul Regelui Român«, poezie de V. Alecsandri. 9. »10 Mai 1881«, poezie de V. Alecsandri, decl. de Ioan Vasile. 10. Adun: »Junimea Parisiană« 11. G. Melidon: »Progresul«. Cântul corului de J. Carl. Tote cuartetele executate de chor bărbătesc, dirijate de învățătorul Zenobiu Lugoșan, v. președinte. După concert urmă dăntul, până dimineața.

Concert în Craiova. Joi 16/18 Ianuarie, se dă în sala Teatrului Theodorini, sub patronajul doamnălor craiovene, o sîrbătoare intelectuală, în beneficiul construcției edificiului Ateneului Român din București, cu concursul biuroului al mai multor doamne și domnișore din Craiova. Se execută în partea I: 1. Godefrid: H Polinto, mare fantazie pentru harpă, executată de dia E. Caselli; 2. Braga: Santa Lucia, cântată de dra Charlotta Raymond; 3. Weber: Jubel-Ouverture, executată de drele Tiulen; 4. Hübsch: Adio, romanță cântată de dra Aurelia Chițu; 5. Rubinstein: Tarentelle, executată de dra Olteanu; 6. Compansky: Bea din cupă-mi, cântată de dra Diel; 7. Liszt: Rhapsodie hongroise, executată de dra Maria Chițu. În partea II: 1. Natalucci: Traviata, executată pe harpă de dra Caselli; 2. Weber: Rondo brillant, executată de dra Speranta Tiulen; 3. Verdi: Cavatina din Ernani, cântată de dra Raymond; 4. Vieniavsky: Valse de Concert, executat de dra Olteanu; 5. Gounod: Air des bijoux, din Faust, cântat de dra Aurelia Chițu; 6. Liszt: Valse de Faust, executat de dra Maria Chițu; 7. Mendelssohn Liszt: Hochzeits-marsch și Elfenreigen, executate de dra Alindiel. La începutul acestei sîrbători, dl G. Marian, membru al societății Ateneului din București, ține, în numele Ateneului, o conferință.

Teatrele provinciale din România *La Iași* se va juca în beneficiul dnei Aristita Manolescu »Fântâna Blandusiei.« — *La Bărlad* va da în carnavalul acesta trupa Tardiny-Vlădicescu o serie de 15 reprezentațiuni.

✓ **Plugușorul.** Profesorul de muzică al seminarului central din București, dl S. Mihăilean — serie »Doina«, — a făcut o frumoasă surprisă colegilor sei și iubitorilor de muzică. O grupă de vre-o 30 seminarisți le-a intonat în cor »plugușorul«, în ajutorul anului nou. Muzica acestei colinde este arangiată de dl Mihăileanu. Partea întâia consistă dintr'un cor forte vesel, partea a doua este un recitativ declamat de o frumoasă voce de bariton și acompaniată de mai multe voci de bas: finalul fiecărei strofe aparține corului. Biciul este înlocuit prin plesnitul palmelor, care este făcut cu o mare exactitate. Surprisa dlui Mihăilean a fost foarte plăcută.

С е н о у

Sciri personale. *Majestatea Sa* a dăruit din cassa sa proprie 100 fl, pentru repararea bisericii și casei

parochiale gr. c. din Betlean. — *Dl Mihaiu Eminescu* a petrecut zilele trecute în Cernăuți, la soro-sa dna profesoră Aglae Drogi, unde poetul a fost salutat de toți românii cernăuțeni. — *Dl dr. Corneliu Diaconovich*, director al revistei politice-literare »Romänische Revue«, a fost numit din partea muzeului etnografic din Lipsca (»Museum für Völkerkunde«) plenipotențiat, cu drepturile unui membru onorar. — *Drele Emilia Roman și Lucretia Muntean* au adunat un număr frumos de cărți pentru biblioteca școlară din Hațeg. — *Dl Grigore Halip* a fost numit profesor ordinar la școala agronomică din Cernăuți.

Hymen. *Dl I. Nistor*, teolog abs. al diecesei oradane la 8 faur își va serba cununia cu dra Elena Leucuta în Oradea-mare. — *Dl Nicolae Stoichița* și dra Sofia Dima la 31 l. c. se vor cunună în Hunedora. — *Dl Ioan Opresan* notar în Nereu, comitetul Torontal, în ziua de Boboteză s'a logodit cu dra Agrafina Ioanovici, fiica protopopului Alesandru Ioanovici din Jebel. — *Dl Liviu Dragoi*, comisar de sentinela financiară r. u. în Promontor, s'a logodit cu dra Emma Henny, fiica dlui I. Henny, magistru de păduri în Oravița al Societății austriace de căli feate.

✓ **Ateneul Român** din București a fiesat programa conferințelor sale ce va tine acolo în carnaval și postul mare. Aceste vor începe duminică viitoare și se vor încheia la 24 aprilie st. v. ținându-se de două ori pe săptămână, duminică și joi. Duminică acesta, vice-președintele dl C. Esareu va ține un discurs de deschidere, apoi dl B. P. Hașdeu va repeta conferința sa »Sîrbii și Bulgarii«. Conferințarii următori au să fie doi: Nicolae Ionescu: Impăria Româno-Bulgară; Porumbar, Noile teorii politice; Marian, Poezii noastre satirice; Siblean, Despre emoțiuni; Barbu Ștefănescu, Limba românească; Vitzu, Filoxera; Popovici, Rebel de țară; Ștefan Mihăilescu, Dinamica socială; Gion, Doue regente române, Elena Nasturel și Maria Sturza; Vlahuta, Poeziile lui Eminescu; Eustatiu, Arbitragiul internațional; Arion, Influența aparințelor; dr. Ștefanescu, Apele minerale în România; Anghel Dimitrescu, Femeile în Shakespear; Buic u, Morfinomania; Veruși, Sentințatul estetic la poporul român; Disescu, Contradicțiunile Velescu, Profiluri contemporane; Palade, Rolul femeii în democrație; Traian Djuvara, Asociațiunile; dr. Petrini, Limbagiu și gândire; Duiliu Zamfirescu, Millo; dr. Drăghicean, Rolul științelor geologice și chimice în agricultură.

Realismul la teatru. O dramă autentică s'a întâmplat de curând la teatrul din Valparaiso. O trupă italiană, având în capul ei pe dl Pandolini, jucă »Theodora«, drama dlui A. Sardou. Personalul artistic fiind insuficient, mai mulți tineri amatori se infățisară pentru a ocupa locurile vacante, între cari un tânăr avuime Enrico Salambo căruia îi fu incredințat rolul călăului. Pentru nenorocirea Armidei Armidei Bellocca, care jucă pe Theodora, ea însuși o foarte vie pasiune lui Enrico Salambo, și acest din urmă supărat de disprețul Armidei, se hotărî a se răzbună de dînsa jucând serios față cu ea rolul călăului. Într'o scena când veni momentul d'a se pune frînghia la gatul Theodorei, Salambo strînsese așa de tare frînghia încât Armida cră aprăpe să fie sugrumată. Nenorocita artistă strigă înfricoșată, și călăul, fără milă, strîngea frînghia din ce mai mult. Publicul, care nu înțelegea adevărul, batea din palme cu frenesie, și privia cu cea mai adîncă emoțiune acest episod dramatic jucat cu cea mai sălbatică putere. Pe scenă însă nu întârziară a înțelege că Salambo luase la serios rolul seu: cortina fu lăsată repede jos și călăul amator fu arestat pe când victima lui cădea leșinată.

Carneval. *Inteligența română din Cluș* va aranja la 25 faur un bal precedat de concert, în sala redutei urbane, în folosul fondului pentru înființarea unei școli române de felite în Cluș; în pauză 12 liniari vor juca în costum național »Călușerul« și »Băluta.« președintele comitetului arangiator e dl avocat Iuliu Coroian, secretar dl universitar Eugeniu Solomon. — *La București* s'a ținut încă numai un bal public, al societății »Carpați.« care a avut un succes strălucit și a produs un venit de vro 2000 lei.

Industria de casă Dl Petru Grama, învățător în Sânteu-jude în Ardeal, întocmai ca în anul trecut, așa și în acest an va deschide un curs de industrie manufacturală, începând dela 1 până la 31 August a. c. la care curs de industrie invită pe toți on. d-ni învățători a lua parte. Propunerea se va ține gratuit, în școala confesională gr. cat. din Sânteu-jude. La acest curs se vor propune următoarele obiecte manufacturale: a) Impletirea corfelor, și deosebite impletituri frumoase din materialul numit speteză. b) Impletirea cosciugurilor din rărițe, aluni și carpeni. c) Impletirea și pregătirea pălăriilor de paie. Doritorii de a se prezenta la învățarea industriei se vor primi cu toată plăcerea pe lângă următoarele condițiuni: 1). Vor ave a trimite până la 1-a Maiu a. c. 2 fl. v. anticipative pentru procurarea materialelor de lipsă. b). Vor ave a plăti la prezentarea în fața locului anticipative pentru vipt numai 10 fl. v. a. și pentru cuartir, vestmintele de pat și spălatur vestmintelor numai 3 fl. v. a.

Necrológe. *Sofia Rezeiu n. Stoica*, consórta stimateului nostru amic, dl Fabius Rezeiu avocat în Lugos, a încetat din viață, dimpreună cu nou-născutul ei Silviu, la 26 l. c., în etate de 28 ani, lăsând în doliu profund, afară de nenănguțatul sot, pe fiul seu Alexandru, pe mama Elisabeta n. Armenchi ved. Stoica, pe sócra Catarina n. Oltean ved. Rezeiu, pe unchiul Silviu Rezeiu secretar episcopesc și asesor consistorial în Oradea-mare, pe mătușa Sabina maritată Gaita cu soțul ei Asente subjude r. în Făget și fiul lor Ioan, pe unchiul Stefan Oltean cu soția Adolfină n. Moldovan, Francisc George Oltean, pe vèra primară Sabina Stefani, pe unchiul Andreiu Stoica, cu soția și cu fiii Crescina Elisabeta, Alexandra, Corneliu, Constanța Romulus și Remus, pe unchiul Aron Rezeiu paroc în Ciucia, pe vèră Augustin Rezeiu nolar în Borodul-mare cu familiile lor, și pe ceilalți consăngeni. — *Dr. Dimitriu Răuciv*, avocat în Sibiu, a murit după lungi și grele suferințe, în 24 l. c., în etate de 46 ani, jeli de consórta Josefina n. Jodou și de alți consăngeni, amici și cunoscuți.

Dr. G. Cucuorean fost ministru de culte și instrucțiune publică în România, protomedic al Moldovei, membru corespondent al Academiei Române, a murit la Iași în 20 l. c. în etate de 72 ani. — *George Popovici*, preot, or. în Orăștie, a murit în etate de 85 ani, servind ca preot 58 ani. — *Elisabeta Șovrea*, soția preotului gr. or. Teodor Șovrea din Fênate, a repositat la 7/19 Jun. în etate de 25 ani.

Sciri scurte. *Archiducele Rudolf* a fost ales membru onorar al Academiei din Petersburg, pentru cunoscințele sale literare și geografice. — *În România* ministrul de interne a dispus, ca în zilele de Duminecă și sâmbetă stabilimentele de cărciume de prin comunele rurale să fie închise în timpul când se slugesc sânta Maria, ér' primarii comunelor, însoțiți de toți funcționarii primăriei, de învățător cu elevii și elevele sale, să asiste la serviciul divin. — *O sabie de onóre* va da poporațiunea din Filipopol principelui Alexandru al Bulgariei, spre acest scop s'a deschis o subscriere.

Ghicitura pătrată.

De Em. Micu.

Literele din cvadratul din jos să se așeze așa, ca să formeze patru cuvinte: cetite din sus în jos, de cătră dreapta spre stânga; din jos în sus și de cătră stânga spre dreapta să fie tot aceleași.

Cuvintele însemnă:

1. Un oraș în Ungaria.
2. Un Patriarhat.
3. Deul iubirei.
4. O Conjuncțiune.

1	o	m	a	r
2	m	a	r	a
3	d	o	r	a
4	r	a	d	a

Terminul de deslegare e 10 faur. Ca totdeauna și de astadată se va sorti o carte între deslegători.

*

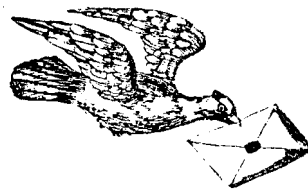
Deslegarea ghiciturei din nr. 46:

»Grăul când se duce la móră și se face farină.«

Deslegare bună ni-a sosit dela dómnele și domnișorele: Emilia Anderco m. Roman, Elena Silași, Maria și Cornelia G. Vancea, Mariți Lucreția Pușcariu, Ecaterina Micu, Josefina Popescu, Clara Mureșan și dela dl Emilian Micu,

Premiul fu dobândit de dna Emilia Anderco m. Roman în Someștelec.

Poșta Redacțiunii.

O iubesc... Vedem înaintare; de aceea sperăm altele publicabile — mai târziu.

Biserica-alba Abonamentul a fost plătit până 'n sfârșitul anului trecut.

Geneva. Mulțămită. Așteptăm din când în când continuarea — pe hârtie mai subțire, să

nu plătim tot glóbă. Salutare!

Liege. Rspunsul se află în nr. prezinte! Asta încă va urma.

*

Un culegător de litere român, deprins cu ortografia cu semne, își pòte găsi condițiune stabilă la foia noastră.

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Călind. nou
Dumineca celor 10 leproși gl. 3 sft 3.		
Duminecă	19 Cuv. Macarie Egipt.	31 Petru Nol.
Luni	20 †C. M. P. Eutimie	1 Feb. Ignat.
Marti	21 Cuv. Păr. Maxim	2 (†)Int. Chr.
Mercuri	22 S. Apost. Timoteiu	3 Blasiu
Joi	23 S. Mc. Clement	4 Veronica
Vineri	24 Cuv. Xenia	5 Agata
Sâmbetă	25 †P. Grigorie Teol.	6 Dorotea

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Ca tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare.